

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHLSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 36. — STEV. 36.

NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 12, 1930. — SREDA, 12. FEBRUARJA 1930.

VOLUME XXXVIII. — LETNIK XXXVIII.

"MUENCHEN" SE JE POTOPIL V NEWYORSKI LUKI

NENADEN POŽAR JE POVZROČIL EKSPLOZIJO KEMIKAJI, KI JE ZAHTEVALA 2 ČLOVEŠKI ŽRTVI

Katastrofa se je pripetila par ur zatem, ko je po viharju vožnji došel parnik v pristanišče. — Družba bo imela najmanj tri milijone dolarjev škode. Sedem oseb resno oškodovanih. — Na krovu je bilo za pol milijona dolarjev kemikalij.

Včeraj popoldne je izbruhnil na parniku Severnemškega Lloydja "Muenchen" požar.

Dasi je požarna bramba takoj stopila v akcijo, je nastalo več velikih eksplozij, ki so napravile v parniku velike odprtine, nakar se je potopil.

Katastrofa se je pripetila par ur zatem, ko je pristal parnik po viharju prekoatlantski vožnji v newyorškem pristanu. Sama sreča, da so se potniki že izkrcali.

Eksplozije so zahtevale dve človeški žrtvi — električarja na "Muenchen" in pilota nekega gasilnega čolna. Sedem oseb je bilo več ali manj resno poškodovanih.

"Muenchen" je privedel v Ameriko za pol milijona dolarjev kemikalij, največ šelaka in kalija. Domneva se, da je eksplozija kalija povzročila katastrofo. Povzročena škoda znaša nad tri milijone dolarjev, kajti ostanke parnika bo mogoče prodati le kot staro železo.

Gašenja se je udeležilo šestindvajset ognjegaških oddelkov in trije gasilni čolni.

Navzlic silnim naporom ognjegascev pa ni bilo mogoče preprečiti katastrofe.

"Muenchen" je bil zgrajen leta 1922 ter je imel 13,483 ton. Dolg je bil 526 čevljev in 65 čevljev širok.

DAR ITALIJE PAPEŽU PIJU

Ob obletnici sklenitve Lateranskih pogodb je italijanska vlada podarila papežu dragocen plašč. — Mussolini v Vatikanu.

VATIKAN CITY, 11. februarja. — Italijanski poslanik pri sv. Stoli, grof Cesare de Vecchi, je izročil danes papežu XI. dragocen plašč, napravljen iz starodavnih čipk.

To se je zgodilo ob prvi obletnici podpisane lateranske pogodbe. Predno je poslanik obiskal Vatikan, se je ogledal pri papeškem nunciju ter mu izročil red sv. Mavricija in Lazarja v imenu kraljeve vlade.

Poslaniku bo danes ali jutri sledil ministrski predsednik Mussolini ter se poklonil papežu. Po vsem mestu so vihrale italijanske zastave v znamenje obletnice podpisane pogodbe, ki so končale dolgi spor med cerkvijo in italijansko vlado.

Objava, da bo diktator obiskal Vatikan prvič izra podpisane pogodbe, znači konec vseh peregih vprašanj, ki so se porajale med Vatikanom in italijansko vlado tekom zadnjih šestdesetih let.

MESTO NEW YORK BREZ ŽUPANA

Včeraj je posloval kot župan Dennis J. Mahon, demokratični večinski voditelj, privrati v tej lastnosti. Župan Walker je namreč odšel proti Floridi, na dvatredenski dopust ribolov.

ATENTAT V TRSTU

Italijanske oblasti pravijo, da so Jugoslovani položili bombo, ki je odtrgala italijanski steno-grafki obe nogi.

TRST, Italija, 11. februarja. — V večji pred uradom lista "Popolo", je eksplodirala velika bomba ter odtrgala neke stenografinji obe nogi in težko poškodovala tri nadalje uslužbenke.

Uredniki pripisujejo to dejanje jugoslovanskim teroristom, ker je list "Popolo" neprestano objavljaj poročila glede delavnosti jugoslovanskih agentov v obmejnih okrajih.

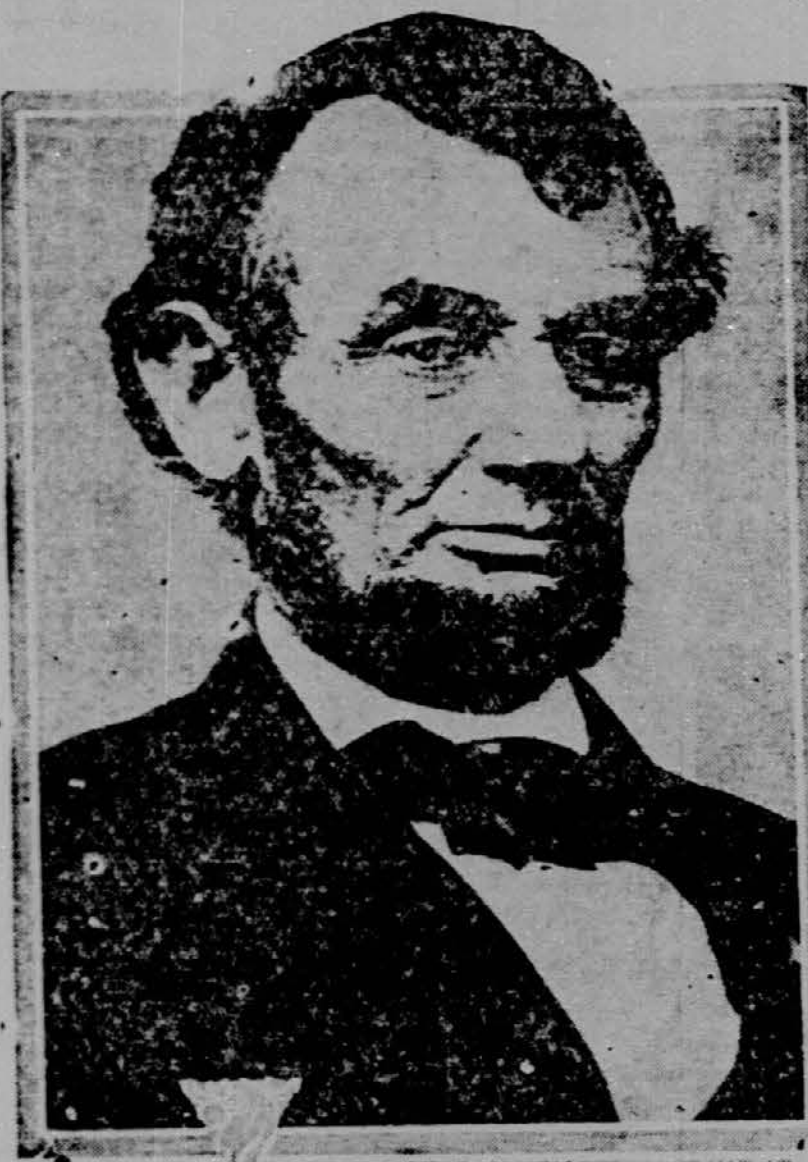
DUBROVNIK, Jugoslavija, 11. februarja. — V bližini rta Finisterre na Španskem se je potopil jugoslovanski parnik "Daksza". Pri tej priliki je utonilo petinideset oseb.

SVEČANOSTI NA JAPONSKEM

TOKIO, Japonska, 11. februarja. Vsa Japonska bo danes proslavila enega svojih treh narodnih praznikov. Proslavila bo spomin prvega japonskega cesarja, ki je bil baje potomec solnčne boginje in ki je ustanovil neprertrgano vrsto japonskih cesarjev.

Praznik se imenuje tudi Ustavni dan, kajti leta 1889 je cesar Meiji proglasil ustavo japonskega cesarstva.

ABRAHAM LINCOLN

Danes praznuje vsa Amerika in velik del ostalega sveta rojstni dan ABRAHAMA LINCOLNA, šestnajstega predsednika Združenih držav. Rojen je bil 12. februarja 1809 v državi Kentucky, umrl je pa 15. aprila leta 1865 v Washington, D. C.

OČE SPRAVIL SINA PRED VELEPOROTO

Policijski rekorder Adam Smith je pridržal sina za veleporoto, ker je skušal prodajati žganje.

V nedeljo zjutraj so vprizorili detektivi iz urada okrajnega pravdnika presenetilni obisk na 15. cesti v West New Yorku, N. J. Tam so našli nekako dvesto mož, ki so gledali kino-slike. Našli so tudi baro. Za baro pa je bil mož, ki je rekel, da se piše Marty Burke.

Ta mož je bil aretiran ter obdolžen, da ima opojne pijače. Policisti so pred odhodom zapazili, da se peča tudi z gotovi "slot-stroji". Ko so jetnika vkližili na policijski postaji, so ga obdolžili, da je imel tudi igralne priprave poleg pijače, katero je baje prodajal.

Ko je prišel zvečer slučaj pred policijski rekorderja Adama Smitha, so bili vsi navzoči zelo pozorni. Tekom dneva je namreč "Burke" pojasnil policijski, da je povedal napačno ime le raditega, da štiti svojega očeta in vso družino. Priznal je, da je njegovo resnično ime Adam Smith ml. in da je sin rekorderja.

Fant se je ozrl na očeta za trenutek ter rekel nato, da se odreče zaslišanju. Oče je nekaj časa brskal po listinah pred seboj ter rekel: — Ničesar drugega mi ne preostaja kot pridržati vas za veleporoto!

PRELOŽITEV SMRTNE OBSODBE

LONDON, Anglija, 11. februarja. James Achew, alias James Starr, ki trdi, da je ameriški državljani, je bil preveden v azil za kriminalne zločince, ker mu je sodišče dovolilo odlog. Obsojen je bil na smrt, ker je

EDISONOV ROJSTNI DAN

Znani iznajditelj Edison je določil le pol dne za proslavo svojega 83. rojstnega dne.

PORT MYERS, Fla., 11. febr. — Thomas A. Edison je dočkal svoj 83. rojstni dan. Za proslavo tega praznika je pa določil le polovico dne.

Kot vsako leto se je tudi letos pogovarjal s časniškimi poročevalci, nakar je prišel v City Park, kjer bo posvečena spominska plošča njemu na čast. Pozneje je obiskal par prijateljev, v splošnem se pa ta dan ni dosti razlikoval od drugih.

Edison je izza lanskega leta telesno precej opešal, pa kljub temu še vedno dela od jutra do večera.

Prebiva v ponižni leseni hiši za 130 palmami na McGregor bulevaru. Ze več let se ukvarja z idejo, kako bi bilo mogoče guml dobavljati na kak drug način.

V tem kraju je preživel že 42 zim. Pogosto ga obišče Henry Ford, ki živi v njegovi bližini.

POLJSKA BO GLASOVALA GLEDE PRORACUNA

VARSAVA, Poljska, 11. febr. — Komplikirano ravnanje glede glasovanja o proračunu se je pričelo v Sejmu danes, in vsa znamenja kažejo, da bo trajalo glasovanje več kot ves teden. Trmoglavci v vladi, ki nočejo odpustiti Daszynskemu trdnosti, s katero je nastopil, so sklenili potom zbornišne obstrukcije, prisiliti Daszynskega, da resignira, a so morali opustiti ta svoj namen.

umoril Sibilo Da Costa. Achew je star 56 let ter je izgledal zelo bolan, ko so ga aretirali radi umora.

IZNAJDBA HRVATSKEGA STUDENTA

Mlad študent je iznašel novo kurivo za avtomobile. — Chrysler Motor Corporation je kupila njegovo iznajdbo.

BEOGRAD, Jugoslavija, 11. febr. 22-letni dijak tehnične šole v Osijeku Tomislav Jurković je iznašel novo kurivo za avtomobile. Kurivo je sestavljeno iz gazolina in smole. Za svojo iznajdbo je zahteval stotisoč dolarjev.

Zdaj poročajo, da mu je vodstvo Chrysler Motors Corporation sporočilo, da sprjema njegov patent. Jurković je iznašel tudi motor brez radiatorja ter ga kuri z novim kurivom in prihrani pri tem petdeset odstotkov.

Cilindri so napravljeni iz lahke kovine. Mešanica se užge s pritiskom. Motor je cenen, lahak in dolgotrajen. Prav posebno primeren je za aeroplane.

SAMOMOR ZARADI SINA

SHARON, Pa., 11. februarja. — Včeraj se je usmrtil Heilman Cole, farmer iz Shenango okraja ter bivši policijski častnik, ker je bil njegov sin Claude, star sedemnajst let, spoznan krivim tatvine dveh tisoč dolarjev. Cole se je ustrelil, ko je zamaš skušal pregovoriti svojo ženo, naj se mu pridruži. Mrs. Cole ni hotela pristati v ta načrt. Pomirila je svojega moža in odhitela preko ferme, da prikljče pomoč. Ko se je vrnila, je našla moža mrtvega.

LEPA STAROST

MEXICO CITY, Mehika, 11. febr. Iz Mazatlana je dobil list Excelsior poročilo, da je umrla tamkaj senjorita Maria del Alvarez, ki je bila stara sto in devetindevet let. Njen spomin je bil čist do konca.

VINCENT ASTOR V SAN JUANU

SAN JUAN, Porto Rico, 11. febr. Semkaj je dospela jahta "Dorfmah", ki ima na krovu Vincenta Astorja ter večjo družbo. Med njimi se nahajata tudi Lady Patricia Ward ter Eleanor Barry, članica angleške aristokracije.

SIN LADY ASTOR POŠKODOVAN

LONDON, Anglija, 17. februarja. Robert Shaw, najstarejši sin Lady Astor, je bil poškodovan včeraj popoldne, ko se je udeležil dirke v Birminghamu. Konj se je na mestu ubil, a mladega Shawa so odvedli v bolnico. Fant se je že preje poškodoval pri neki slični dirki ter opočnal najbrž princa iz Walesa.

RAZBURJENJE V BRAZILIJ POLEGLO

SAO PAULO, Brazilija, 11. febr. Razburjenje, ki se je pojavilo po vsej državi po atentatu na podpredsednika se je precej poglobilo, in sorazmerno mir je zavladal po državi Minas Geraes. Iz Natala poročajo sicer, da sta se pripetila dva nova umora, ki pa nista v nikakvi zvezi z atentatom na podpredsednika. Predsednik Washington Luiz Pereira pazno zasleduje politični položaj.

VEDNO VEČJA NEZAPOSLENOST

Državni delavski departament je objavil, da je v pretežnem številu industrijske zaposlenosti izredno nizka.

Izza oktobra meseca preteklega leta so odslovili delodajalci v državi New York kakih stotisoč uslužbencev.

Tako je izjavila danes Miss Frances Perkins, članica državne industrijske komisije, ko je objavila mesečno poročilo državnega delavskega urada.

Meseca januarja se je v primeri z decembra preteklega leta znižala zaposlenost za dva odstotka.

Zaposlenost tekom januarja je bila najbrž najnižja v petnajstih letih. Glede prejšnjih let nimajo na razpolago rekordov.

Številke tekom januarja so bile za šest odstotkov nižje kot novembra meseca preteklega leta.

Miss Perkins je izjavila: — To nazadovanje je izredno resno.

Pozvala je lastnike hiš, naj čimprej mogoče začno z manjšimi popravili, da bi dobili delo nezaposleni ljudje.

Osem glavnih industrijskih skupin v tej državi je sporočilo, da se je zmanjšala zaposlenost od meseca decembra do januarja.

Nekatere jeklarne in avtomobilske tvornice se precej dobro obratujejo.

Tovarna, v katerih izdelujejo bakrene in aluminijaste izdelke, so najele nekaj novih delavcev, dočim je pri drugih sličnih tovarnah zaposlenost jako padla.

Sezijska aktivnost je povzročila nekoliko izboljšanja v industrijah za moške in ženske obleke.

Izdelovalci čevljev najemajo nove ljudi, dočim so v tovarnah za usnje in tekstilne predmete jako slabe razmere.

Naročite se na "Glas Naroda" — največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

NAVAL NA SOVJETSKO POSLANIŠTVO

Mehikanci so vzeli sovjetske listine, in poslanik je dvignil obdolžitve, da so prebrskali njegovo prtljago.

MEXICO CITY, Mehika, 11. febr. Aleksander Makar, odhajajoči sovjetski poslanik v Mehiki, je bil aretiran ter pridržan cele tri ure. Petčate njegove prtljage so raztrgali ter zaplenili več važnih listin, kot se glasi v brzojavkah, ki so dospjele semkaj.

Poslanik je odpotoval v petek v Moskvo, ker so bili prekinjeni diplomatski odnosi med obema deželama.

Mr. Makar je rekel v brzojavki, da odločno protestira proti temu kršenju diplomatske gostoljubnosti.

Tajna policija je tudi obiskala rusko poslaniško poslopje ter ga natančno preiskala, vendar pa ni znano, kaj je našla pravzaprav. Makar je dobil dovoljenje, da sme odpotovati v Vera Cruz ter se vkrcati na parnik Le Havre.

MEHIŠKI POSLANEC UMORJEN

MEXICO CITY, Mehika, 11. febr. Poslanec Hernando Escamillo iz države Queretaro je ustrelila v petek njegova svakinja Maria Guadelupe Ibarrola de Castillo. Senjor Escamillo je bil zelo delaven v politiki: kampanji sedanega predsednika Otiza Rubia, kajti načeloval je enemu najbolj važnih delov v kampanjski organizaciji. V tujakšnih političnih krogih je bil zelo priljubljen.

NIKAKEGA MORATORIJA V TURCIJI

CARIGRAD, Turčija, 11. febr. Finančni minister je odločno zavrnil vest, da namerava turška vlada proglasiti moratorij, ker je Turčija plačala vse svoje obveznosti do junija meseca.

DENARNA NAKAZILA

ZA VAŠE RAVNANJE NAZNANJAMO, DA IZVRŠUJEMO NAKAZILA V DINARJIH IN LIRAH PO SLEDEČEM CENIKU:

v Jugoslavijo		v Italijo	
Din	500 \$ 9.35	Lir	100 \$ 5.75
"	1000 \$18.50	"	200 \$11.20
"	2500 \$ 46.00	"	300 \$16.80
"	5000 \$ 91.00	"	500 \$27.40
"	10,000 \$181.00	"	1000 \$54.25

Pristojbina znaša sedaj za izplačila do \$30 — 60c; za \$50 — \$1; za \$100 — \$2; za \$200 — \$4; za \$300 — \$6.

Stranke, ki nam naročajo izplačila v ameriških dolarjih, opozarjamo, da smo vsled sporazuma z našimi zvezami v starem kraju v stanu znižati pristojbino za taka izplačila od 3% na 2%.

Za izplačilo večjih zneskov kot goraj navedeno, bodisi v dinarjih ali dolarjih dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nami sporazumete glede načina nakazila.

Izplačila po pošti so redno izvršena v dveh do treh tednih. NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO 75c.

SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Barclay 0380

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakner, President

Louis Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Kanado	Za pol leta	\$3.50
En pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovito pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3578

RAZOROŽITVENA KONFERENCA

Po več tednov trajajočih neobveznih pogovorih raznih delegacij na londonski konferenci peterih velesil, so predpriprave toliko napredovale, da se bo mogoče lotiti poglobljenega vprašanja, namreč določitve, za koliko naj se zmanjša mornarica te ali one države, oziroma koliko ton bojnih ladij naj imajo velesile, ki so na konferenci zastopane.

Zastopniki Združenih držav in Velike Britanije so že prejšnji teden položili svoje karte na konferenčno mizo.

Zastopniki Francije in Italije jim bodo v prihodnjih dneh sledili, dočim bo Japonska najbrž še nekaj časa počakala.

Igrati hoče vlogo čakajočega opazovalca ter bo kot zadnja razvila oziroma pojasnila svoj program.

Izjave ameriškega državnega tajnika Stimsona in angleškega ministrskega predsednika MacDonalda glede mornariških potreb Anglije in Združenih držav so vrgele prvo luč v doslej neprodno temo mornariške konference, kajti deseterdaj poročila o dogovorih in pogajanjih so si strahovito nasprotovale.

Te izjave se krijejo v vseh bistvenih točkah, če tudi je se MacDonald, posebno ko govori o popolni odpravi velikih bojnih ladij, jako netočno izražal.

Soglasja v nazorih je bilo tudi pričakovati, ko je objavil državni tajnik Stimson, da govori z vednostjo Japonec ter da temelji njegova izjava na pogajanjih z Angličani.

Stimson je rekel, da mora znašati tonaža ameriških križark 339,000 ton. Isto tonažo zahteva MacDonald za Anglijo.

Ker je bila kvota bojnih ladij določena že na washingtonski konferenci leta 1922, sta se obe velesili sporazumeli glede paritete, po kateri sta stremeli.

Iz tega je jasno razvidno, da je dosežen med Ameriko in Anglijo popoln sporazum, četudi ne bo Stimson sledil MacDonald do skrajnih meja.

V Washingtonu ne bodo nikdar pritrdili MacDonaldovemu nazoru, da predstavljajo velike bojne ladje zastareli tip in da jih je treba popolnoma odpraviti.

Dejstvo, da delujeta Anglija in Amerika roko v roki, je že izzvalo ostre kritike.

V Parizu in Tokiju govore, da si prizadevajo dobiti Anglosasi nadvlado na morju.

Pot, po kateri bo morala iti konferenca, je trnjeva, in dosti takta in spretnosti bo treba, da se prepreči resne zapletitve.

To se bo najbolje pokazalo, ko se bo pojavilo vprašanje glede submarinov, katere smatratu Francija in Japonska za najuspešnejše orožje.

Dosti preglavje bo delala tudi Italija, ki zahteva s Francijo absolutno pariteto.

Iz Slovenije.

Falzikator Raušl zopet pod ključem.

Te dni je orožništvo iz Zavrča izvršilo hišno preiskavo pri kmetu Jurgecu v Turškem vrhu in ob tej priliki izsledilo tam Alojzija Raušla tvislega natakara, ki se je izdajal za fotografa, češ, da mora napraviti nekaj pokrajinskih slik. Našli so pri njem 15 popolnoma in 148 napoli izdelanih jurjev ter mnogo kemikalij in drugih priprav. Raušl, ki je bil že pred nekaj časom zaprt zaradi ponarejanja bankovcev, je član nedvomno razširjene ponarejalske družbe, ki je imela svoj delokrog v ormoških in ljutomerskem okraju ter celo v Prekmurju in se je očitno sedaj skrila v Haloze. Raušlov družabnik je tudi neki Radijo Starčič.

V zvezi s tem je zanimiv dogodek od 2. jan. pri nekem trgovcu v Moškanjcih: prišla je kmečka žena, mlajša, z zelo samozavestnim nastopom. Dala si je pokazati svilene robce in sviterje. Odločila se je za sviter v ceni 190 Din in predložila v plačilo na 4 dele zloženi tisočak. Trgovec in pomočnik sta takoj spoznala falzikat, žena pa jo je odkurila. Nedaleč od trgovine jo je čakal kmečki človek na sanch in s silno brzino sta oddirjala proti Borovcem.

Falzikatki baje niso bogve kako posrečeni in jih kolikaj bistro oko takoj lahko spozna.

Dogodek pa kaže res veliko razširjenost ponarejalske družbe, katere menda le majhen del je prišel dozdaj v roke pravice.

"Križev as" — konec življenja 18. letnega fanta.

Slaba družba, slabi vplivi, valovita mlada kri je v zvezi z drugimi nesrečnimi naključji povzročila, da je izgubil življenje še ne 18-letni pekovski vajenec Jože Slak, rodom iz Bajhovec, pri Trebelnem iz kmetijske hiše, kjer preživlja svoje borbo življenje poleg staršev še 14 otrok.

Ker ga ni mogla prerediti domača hiša, je odšel fant v Mokronog, kjer je bil pri nekem pekovskem mojstru za vajenca. V novo življenje se je do dobrega vživel ter je veljal mojstru in vsem, ki so ga poznali, za jako dobrega fanta. Ko je razpečeval mojstrovu blago na vsi zgodaj jutraj in pozneje so bili prebivalci kar veseli njegovega obiska.

Naenkrat pa nesrečno naključje: Fant, ki je prodal pecivo za kakih 150 Din, se je znašel v neki gostilni v Martinji vasi in tam obsedel. Prišlo je do kvartanja in končno se je tega udeležil tudi nesrečni Jože v družbi nekega konjederca in po raznih gostilnah dobro znanega Picmeca. Igral je in igral in končno mu je "križev as" ugrabil zanje teletce izkupička.

Fanta je to tako potro, da je tekel na železniško progo ter skočil pod šentjanski vlak tik postaje Mokronog-Bistrica.

Kakor poročajo njegove strašne poškodbe, se ni položil na tih, temveč je moral skočiti naravnost proti drvečemu vlaku. Ta mu je odtrgal eno nogo na stopalom, drugo močno poškodoval, prizadel pa mu je tudi težke rane na glavi in na trebuhu. Dorko Jože, bistriški restavracar, ga je prejel s svojim avtomobilom takoj k zdravniku v Mokronog, ta mu je nudi prvo pomoč, nakar je odredil njegov prevoz v kandijsko bolnišnico. Tu so nesrečnega fanta že ob 1. ponoči oprirali, poškodbe pa so bile tako težke, da je Jože Slak umrl.

Bojeviti fantje.

Soba št. 28 ljubljanskega okrajnega sodišča ima za seboj že precejšnjo zgodovino. Tam se obravnavajo mali pretepi in razni "špetiri", zato se soba v navadnem ljubljanskem žargonu imenuje tudi "špetirizof".

Pred sodnika Javorška so stopili krepki in zdravi mladi fantje iz lepega Zaloza in Zg. Kašlja. Bilo je deset junakov, ki so se zagovarjali zaradi tepeža. Na praznik, lani 8. decembra so Založani v temni noči sklenili vojno napoved fantom iz Zgor. Kašlja, ki so peli in pili vince v Požarjevi gostilni. Tajni sestanek Založanov, ki so sklepali o vojni napovedi, je opazil Milan Jenčič iz Vevč ter o tem obvestil Zgornjekajščane. Vnela se je kmalu ljuta bitka kot na fronti. V akcijo so posegli koli in noži. Nekateri udeleženci boja so dobili lahke poškod-

be po glavi in drugod s kolom, drugi vreznine z nožem.

Pred sodnikom so zvrčali krivdo drug na drugega. Razprava je bila mestoma burna, kajti po dvorani so frčali medklici: "To je laži! Ni res! Nisem te! Še kola v rokah nisem imel!" Sodnik jih je energično miril, nakar so utihnili. Fantje: Jože, Jaka, Janez in drugi so končno napetostjo poslušali sodbo. Stirsobili obsojeni: eden na 14 dni, ostali trije na teden dni zapora. Ko je eden obtožencev slišal zanj neugodno sodbo, je zarjovel, se pridružil, udaril po mizi in glasno dejal sodniku:

— Ne sprejemam sodbe! Naprej gremo na višjo rihto! Ostali, ki so bili oproščeni, so zadovoljno zapustili dvorano.

Telica v Sori.

Te dni so uslužbenci škofjeloškega mesarja Matevža Hafnerja gnali v klavnico telice. Vprav ko so bil navzoči pr. pravljni, da žival na tehtnici stehajajo, se je govedo splašilo, se iztrgalo, zdirjalo preko dvorišča klavnice na cesto in preko sosednjih travnikov naravnost proti vodi.

Zasledovalci, sprva presenečeni, so jo ubrali za telico ter jo skušali ujeti, kar pa se jim ni posrečilo. Govedo se je končno spustilo naravnost v mrzle valove Sore in se menda v reki čutilo dovolj varno pred zasledujočimi. Loviti žival po vodi v zimskem času vsekakor ni zabavna stvar. Ob prisotnosti mnogih radovednežev je napravil "situacijo" konec šele isker konjček z jezdecem v plavalnih hlačkah, ki sta uporno telico v vodi vendarle ujele in jo privedla v klavneve roke.

Dopisi.

Silica, Ohio.

Ker rad prebiram novice v Glasu Naroda, prosim prestora za ta moj prvi dopis.

Pred nekaj meseci sem prišel iz starega kraja, jaz, mati moja in moja dva mlajša brata. Oče je že več let tu in je vedno naročnik Glasu Naroda. Pred leti je prišel k očetu moj starejši brat. Veseli nas, da je cela družina skupaj v tej svetobodni deželi. Glas Naroda gre veselo iz rok v roke vsak večer.

Lepa hvala za redno pošiljanje. Obenem se tudi zahvalim Petra Zgaga za lepe novice in sigurne resnice. On je zagotovo deseti brat.

Pozdrav pošiljam rojakom in rojakinjam širom Amerike.

Andy Šajn.

ISKANJE DUESSELDORF-SKEGA MORILCA

Znani pistolj Edgar Wallace se mudi sedaj v Berlinu, kjer se peča s problemom zloglasnega duesseldorfskega morilca. Na berlinskem policijskem ravateljstvu proučijo vse podrobnosti o duesseldorfskih umorih. Doselej je prišel do naslednjega zaključka:

"Pismo, najdeno na kraju umora 9-letne deklice, se mi zdi kot morilecove rokopis izredno važno. Za njim nam postane marsikaj jasno, poleg tega je pa tudi psihološko zelo zanimivo. Iz pisma lahko sklepamo, kakšen je morilecove značaj, poklic in življenjske navade, pa tudi kje prebiva. Duesseldorfski morilec je zdaj v Duesseldorfu. Prepričan sem, da ga ne bo težko najti. Posebno črka "B" v omenjenem pismu je indicija s pomočjo katere bo morilec kmalu v rokah pravice."

BANOVČEVI KONCERTI:

15. februarja: Durant City, Pa.
16. februarja: Cleveland, O.-West Park.
23. februarja: Cleveland, O.-Newburg.
23. marca: Springfield, Ill.
18. maja: Chicago, Ill.
25. maja: Milwaukee, Wis.
2. junija: Calumet, Mich.
7. junija: Traunkirch, Mich.
Naselbine, ki žele imeti koncerte, naj naslove svoje dopise:

Banovec S. Rudolf,
442 National Ave., Milwaukee, Wis.

Primorske novice.

Rimska "Correspondenza" poroča, da proučavajo kompetentne cerkvene oblasti vprašanje obnovitve oglejskega patrijarhata, ki je bil unkinjen leta 1751. na avstrijsko intervencijo. Predlogov je več. Tržačani želijo, da bi dobil naslov oglejskega patrijarha tržaški škof, ker je Trst največje mesto v Julijski Krajini in ker je bila vedno navada, da namešča sveta stolica najvišje hijerarhijske v največjih središčih in pri tem obdrži, kjer je treba, imena starih sedežev.

Drugod poudarjajo, da pripada oglejski naslov nadškofu v Gorici in v Vidmu, katerega je smatrali za naslednika patrijarhov. V Rimu trenutno niso naklonjeni ne tržaški in ne gorško-videmski tezi, še najboljša se jim zdi solucija s povrnitvijo patrijarhalnega naslova cerkvi v Ogleju. Nosil bi ga prelat, neposredno podložen sveti stolici.

On, Domeneghini hoče omejiti plasno rajanje pri dopolavoristih. Zato je odredil, da se sme v predpustnem času vršiti ples največ dvakrat na teden. Udeležba se mora omejiti na krožkovne člane in osebe, ki se predstavijo z rednimi dopolavorističnimi izkaznicami. Plesna strast se je strahovito razvila po vseh primorskih pokrajinah. Če jo bo kdo omejil, bo storil veliko zasluzno delo v korist ljudstva.

Zavoj s 15 dinamitnimi patronami je našel ob čestnem jarku deček Fran Šinkovec z Grahovega. Princel jih je domov in iz radovednosti začel vrtati eno patrono, ki se je razpočila. Dečka so odpeljali strahno poškodovanega v gorisko bolnico.

V Pliskovici na Krasu je umrl Alojzij Širca, bivši oskrbnik urušinskega samostana v Gorici.

V Noveli pri Temnici so pokopali pesestnika Josipa Pahorja, ki je dosegel starost 76 let.

V Idriji je umrl upok. rudar in posestnik Leopold Jazbar.

Angela Burnikova, bivša gostilničarka in posetnica, je umrla v Spodnji Idriji.

V Masorah je izdihnila najstarejša žena v občini, 91 letna Marija Petercelova.

Mlado "obsedenko" v Kozbani v zapadnih Brdih so hodili gledat ljudje kar trumoma. O čudnih pojavih okrog nje so se širile fantastične govorice. Iz poročila o tej stvari v goriskem "Novem listu" posnemamo to-le:

— 13letna sirota Alojzija Korečič je živela pri sorodnikih v Gabrovku. Ko je šla v lanskem septembru s teto v Podpozni, je začela okrog nje vršati po dreveh in kamenje je padalo okoli obeh. Prihoji v breg se jima je zdelo, da ju nekdo potiska naprej. Potem se je dogajalo, da so leteli debeli kamni skozi šipe v hišo, kjer je bivala deklica. Nikjer pa ni bilo videti nobenega človeka. Iz Brezovke so poslali deklico v Kozbano, kjer so se ponavljali enaki pojavi. Orožniški maršal je vzel deklo v naročje, hipoma se mu je zdelo, kakor da ga nekdo suva v hrbet in mu spodnika stol. Dekle je po mnenju zdravnikov normalno, pojavlja pa se tako zvana "circumsessio" in vse, kar pride v gotovem času v bližnjo dotika z deklico, je v penaravnem stanju. Lojzka je sedaj pri neki kolonistični družini v Kozbani. Dekle je čedno, včasih se globoko zamisli. Tajinstveni pojavi so* v zadnjem času prenehali.

NEČAKI IN STRICI

Trije znameniti cirkuški umetniki, bratje Fratellini, ki gostujejo zdaj v Parizu, so izvedeli, da nastopajo pod istim imenom "Treh Fratellinijev" na južnem Francoskem njih nečaki. Artisti so takoj vložili tožbo. Sodnik jim je sicer priznal 10,000 frankov zahtevane odškodnine, ker niso nečaki obvestili strice o rabi imena, toda ob enem jim je dovolil uživati še za naprej svoje ime ker so res trije in se res pišejo Fratellini. Ni jim niti treba, da bi se pisali "Fratellini ml.", ker bi se morali potem strici prekrstiti v "Fratellini starejše", česar pa ne marajo. A da bi jih prisilili imenovati se "Fratellini nepravni", kakor so zahtevali strici, bi bilo zopet krivično!

SLAVA MED DIPLOMATI

Iz Sofije poročajo o zanimivi stavbi med dvema diplomatoma. Pred letom dni je stavlil italijanski poslanik v Sofiji Piacentini z grškim poslanikom Dendramisom, da se bo bolgarski kralj Boris v času enega leta zaročil z italijansko princeso Giovanno. Stavbina je znašala 50,000 levov. Leto je poteklo, do zaročnice ni prišlo, čeprav pisarjijo listi baše te dni zopet o nečem podobnem, in Piacentini je moral Dendramisu izplačati tistih 50,000 levov. Na italijanskem dvoru s to čudno stavbo brzokone ne bodo preveč zadovoljni.

Peter Zgaga

LJUBEZEN SEDAJ IN NEKOČ.

Pravijo, da se je svet v gotovem pogledu popolnoma izpridil. No, pa se je res.

Posebno, kar se ljubezni ali ljubimkavja tiče.

Današnja mladina ne zna ljubiti, današnja mladina nori.

Nori, v pravem pomenu besede.

Sicherni ima flašico v žepu, v ustih pa cigareto.

In ko je flašica prazna ter cigareta zmanjka, sta obe stranki že tako zmehani v glavi, da ne vesta, če bo jutri terek ali petek ter ju je treba nesti ali pa v avtomobilu spraviti domov.

In pogovori!

Saj to sploh niso več pogovori. To je neumestno čenčanje o divjaskih plesih in znoreli modi, o gorostastnih poročilih, katere objavlja časopisje, katero se tiska izključno le za take ljudi — za kaj lepega, plemenitega in dobrega pa nima današnja mladina — z malimi izjemami seveda, — absolutno nikakega zmisla.

Fant in punca se dvakrat ali trikrat vidita, po četrtem sestanku si pa izposodita predpisane tri ali štiri dolarje ter jo v kalop ubereta v City Hall, kjer sta po par minutah proglašena za meža in ženo.

Nobene romantike, nobenega dvorjenja, nobene snubitve — nič, nič in še enkrat nič.

Pred leti je bilo vendar vse drugače in zato tudi tisočkrat lepše.

Fant in dekle sta se videla na ulici ali na plesu, pa je oba spreletelo, kot da bi jima svignila električna iskra iz pete v možgane.

No, morda jima je.

To je bil tudi prvi znak, da se je v srcu nekaj zgabilo in da se je začela v globini srca porajati ljubezen.

Minili so tedni in včas tudi meseci v vzdihih in stokih, kajti čim bolj sta hrepnela drug po drugem, tem bolj sta se drug drugemu izogibala.

Ce je slučaj nanesel, da sta se morala srečati v družbi ali na cesti, jo je on za hipec pogledal, ona je pa vztrajno povešala oči, nakar jih je tudi on povesil.

Obema pa je šinila vročina v lice, pa naj je bilo o svetlem Jakobu ali o svetlem Miklavu.

Zvečer, ko sta bila oba še vedno navdahnjena z neizmerno blaženostjo, sta ugibala, kako naj sporočita drug drugemu svoje srčne občutke, kako naj si razkrijeta rane svojega, v ljubezni krvavečega srca.

In začela sta si pisariti najprej karte, potem pa ročnata pisma brez vsake pomembne vsebine. Toda že samo karte in pisma so bila dokaz velike, brezmejne ljubezni.

Temu je sledil po dolgem času prvi sestanek.

Eno prednost ima moderno ljubimkanje. Spretno je in ugajeno, nepriljeno in brez hinavščine, dočim smo se nekoč ob takih prilikah nesmrtno blamirali in ga strahovito lomili.

Magari da bi doživel Metuzalemov starost, ne bom nikdar pozabil svojega prvega sestanka z žensko, ki mi ni bila niti mati, niti sestra.

Star sem bil štirinajst let, ona pa menda dvanaest ali trinajst, pa je bila za svoje leta lep in krepak otrok.

In tako sva sedela — jaz in ona — oba otroka — na dveh parobkin ob robu goščave, odkoder je bilo videti daleč naokrog.

Sedela sva in molčala.

Htel sem nekaj reči, nekaj prisrčnega in ljubeznivega, pa se mi je motvilil jezik kot da bi imel v ustih pocukranega polža.

Bila je krasna v zarji zahajajočega solnca.

Se nikdar v življenju nisem rekel nobeni ženski: "Ljubim te!", takrat je pa za las manjkalo, da nisem pokleknil pred njo, in bleknil te budalosti.

Rešila me je sveta Barbara, pomočnica za zadnjo uro.

V njenem zvoniču je zazvonilo angeljsko češčenje.

Oba sva se zdrznila.

Domov je treba iti, domov. Doma bi naju pogrešali.

Nje ni bilo nič kaj volja zapustiti prijetno zatišje, jaz sem jo pa odločno prijel za roko ter rekel kolikor mogoče moško:

— Odzvonilo je in znočilo se je, godspodžena. Iskali naju bodo. Pozno je že. Zdaj bi morala biti oba že v postelji.

Mali Oglasi
imajo velik uspeh

Prepričajte se!

"Nas in Rusov je stošestdeset milijonov," — je rekel Črnogorec, ko je hotel povečati svoj narod. Vseh Slovanov skupaj je dosti več kot stošestdeset milijonov. Podrobnosti o tem lahko čitate v članku "Družina slovanskih narodov", ki je izšel v Slovensko-Amerikanskem Koledarju za leto 1930. Stane 50 centov. — Knjigarna "Glas Naroda", 216 W. 18 Street, New York, N. Y.

Najdenka.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.

Za Glas Naroda priredil G. P.

(Nadaljevanje.)

Od daleč jo je pozdravljali grad ter blestel v solnični luči.

In nato se bili v vasi!

Od vseh strani so zrl radovedni obrazi. Ebba si je prizadevala zreti naokrog neprisiljeno, čeprav je stalo to precej naporov. Srečna je bila šele, ko je zagledala učiteljevo hišo.

Njene oči so iskale mater. Nikjer je ni videla — gotovo čaka nanjo znotraj. Pohitela je naprej ter planila v hišo:

— Mati, draga mati!

— Ebba, otrok moj!

Šmeje in jokaje sta se držali obe objeti. Tedaj so prišli tudi vsi ostali. Angela je videla ta prizor z nepopisnim pogledom.

Ah, ali ti govoriš v Ebbi glas krvi, dočim je ona zapravljala svojo ljubezen v tujini, dočim ni njena lastna mati spoznala svojega otroka. Sreče Angele se je skrilo v ljubosumnosti. Mislija je, da mora sovražiti žensko, ki je sedaj objemala njenega otroka — dočim mora ona, prava mati, stati na strani!

Kako strašno se je veselila Ebba, ko je bila zopet doma!

Odložili so vrhne suknje.

V stanovanjski sobi je bilo prijetno in mikavno je bila pogrnjena miza.

Pastor Sturm je predstavil Angelo kot svojo hčerko. Najbolj potrebno je že pisal, da je bila v tem slučaju ustmena izjava zelo lahka.

Ebba je tako pričela pomagati materi. Nalila je kave ter ponudila kolač. Kako pospešeni so bili njeni koraki! Govorila je z mačko in kanarčkom in vsepoved je čula Angela, da deklico strašno veseli, da je zopet doma, v očetovi hiši!

Zelo živahna je bila tudi zabava. Gospodje so si morali povedati marsikaj.

Gospa Angela je na tajnem motrila gospo Lenc, ki je stela nekoliko več let kot pa ona sama.

Bila je zelo simpatična prikazen. Njena postava je bila še dekliska in sin, ki ji je ugajal na prvi pogled, je bil materi zelo podoben. Učitelj, močan možak sredi petdesetih let, je po svoji zunanosti pričal, da živi skoro vedno na odprtem zraku ter ima tudi naporna dela.

— Torej, kot določeno, mati! Pastor Sturm bo torej spal v župnišču, — je pripomnila Ebba. — V učiteljevi hiši pa bo spala milostna gospa. Zelo dobro se bo počutila v gornji sobici. Ni zelo velika, a prijazna in solnčna! Prvi žarki jutranjega solca pokukajo noter!

Ebba je bila zelo srečna, ko si je gospa Angela ogledala sobico ter jo našla zelo primerno.

Inga ji je namreč podarila pisalno mizico in toaletno muziko z velikim zrcalom. Lepa odeja je pokrivala posteljo.

— Mala Ebba, to je gotovo tvoja dekliska sobica — in sedaj naj te preženeš iz nje?

— O, jaz bom spala to noč pri svoji materi kot sem že pogosto. Očeta bova nato spodili z sobe. Vesela sem, da imam zopet svojo mamico!

Ebba se je nežno naslonila na gospo Lenc. — Toliko jo moram prositi odpuščanja!

— No, sedaj si župet tukaj in vse je dobro!

— Ebba bo zopet šla z menoj, gospa Lenc. Ona je postala meni draga družabnica in ogledati si mora nekoliko svet!

Gospa Lenc je bila presenečena, da je dala Ebba tako obljubo.

— Ne, to vendar ne gre! Ebba ostane sedaj tukaj! Ali siliš, otrok!

— Ah, mati, ti veš vendar! — Tako srečna sem, da te zopet vidim!

Ebba je postala neodoljivo ter gledala vprašaje k eni in drugi. Tedaj pa se je živahno oglašila gospa Angela:

— Pouchena sem o vsem, gospa Lenc! Boljše je, če ostane Ebba za nekaj časa proč od gradu Reinshagen. Pri meni je dobro shranjena! Povsem lahko mi zaupate svoj dragoceni kamen! Moj oče bo zadostno jamčil zame, če imate kakše pomisleke napram meni, kot tukaj. — Kot vas otrok bo imela Ebba pri meni —

Kot ljubosumnost se je vzbudila v gospe Lenc. Hči pastorja Sturm je bila najbrž v zelo dobrih okoliščinah. — Ali ne bo razvabila Ebbe ter ji pokvarila okus do priprtega življenja na deželi?

Očitno ji je bilo dosti na tem, da odvede Ebbo, — a ta je spadal v očetovo hišo!

Mlada deklica je stala poleg gospe Angele. Svetlo solnce je obsevalo obe in takrat je postala še bolj očitna podobnost, na katero je postala pozorna že od prvega početka.

Kot dve sestri sta izgledali, prva starejša in druga mlajša ali kot mati in hči!

Ta misel je presunila gospo Lenc!

Ali je bila to rešitev uganke?

Njena fantazija si je naslikala vse mogoče stvari. Dolgo leta je bila hčerka pastorja Sturmja v doma in nicesar več niso vedeli o njej! Njen razum ji je rekel, da je vse to neumnost, — a občutek se je trdovratno oprijemal tega.

Ebba pa ni hotela pustiti! Ni marala, da bi se ji odtujil otrok od razkošnega življenja, kajti ona ga je hotela ohraniti zase ter ga ni privoščila nikomur drugemu!

— Mati, milostna gospa ve vse! Ona ve, da ste me sprejeli kot najdenko! Pokažite ji jersbaček in plenice, v katerih ste me našli, — je govorila Ebba, tjavendan.

Tedaj pa je naenkrat Angela strašno prebledela. Njeni udje so se pričeli treseti. Za trenutek je zaprla oči in težko dihanje je kazalo, da je s silo zatrla veliko razburjenje.

— Če morda zanima milostno gospo?

Iz majhnega prostora, ki je ležal poleg sobice Ebbe, je prinesla majhno košarico. V njej so ležale plenice in svilena odeja.

— Tu vidite milostna gospa, jersbaček, v katerem je zanikrna mati izpostavila svojega otroka! — Kako zmagoslavno in porogljivo je zvenel glas gospe Lenc!

— Zanikrna mati! — je zasepetala Angela, ki se je komaj držala pokonci. Če bi ne bila tako dobra igralka, bi se gotovo zgrudila ob pogledu na mali jersbaček in par kosov platna.

Naporno je dihala.

Oni drugi pa niso pustili pogledov od nje. Njih oči so se naravnost vsesale v bledi obraz Angele, ki je bila tako kruto mučena.

— Ne morete si misliti, kako more nastopiti mati na ta način. Pri očetici, ki na tajnem porodi ter se iznebi otroka iz strahu pred kaznijo in sramoto, bi bilo tako dejanje koncem razumljivo. — Vendar pa pri poročenih, bogatih ženski — stoji človek naravnost pred uganke! Dosti denarja so priložili otroku za vzgojo. Ta denar smo seveda naložili ter določili kot doto za Ebbo. Ebba je naša hčerka. Vzgojena je bila z našimi hodniki, kajti kjer lahko žive trije, je še vedno prostora za četrtega. Vsaki trenutku lahko podamo obračun, če bi stariši Ebbe zopet pojavili, vse bi zopet lahko dobili, le Ebbe ne. Te ne damo nikdar. Njeni stariši so izgubili vsako pravico do nje!

Kako vztrajno so počivale oči gospe Lenc na Angeli, kot da ji ne privoščijo nobenega početka. Ah, kako okrutje so lahko ženske, posebno kadar ga za kako žensko!

Nobenega usmiljenja nimajo!

(Dolje pri hodniku.)

P. S. POWERS:

ŽIVLJENSKI SERUM

(Nadaljevanje.)

Mahoma se je mrtvecu obraz izpremenil. Pristostoval sem čudežu, kakršnega še ni nikoli živa duša ugotovila, videl sem namreč, kako kri odživlja lice mrtvemu truplu. Trepalnice so nalahno vztrepetale, višnjevkasta barva je izginila iz njih in običajni odtенок je nadomestil. Čutil sem, kako Konvi žila utripuje pod mojimi prsti.

Sreče je bilo: potakem živim! Meni da sem se onesvestil, kajti vzdih olajšanja se mi je izvil, zagrabil sem rob pri mizi in se potopil v mrak.

Ko sem se zavedel, me je Konvi mikastil za rame: pil sem konjak, ki mi ga je pomolil in strmel sem vanj, kako strmiš v prikazen. Nekaj hipov prej je bil mrtvec zlekjen, njegova duša je bila odprhnila in sedaj stoji tu in mi drži dlan na ramenu!

— Odpočijte si; vse je v redu, mi je govoril.

Konvi je bil še nekam bledkast, a se je smehljaj. Odgovoriti nisem mogel, akajti duh mi je bil ves okorel od razburjenja.

— Bil sem pri vas, medtem ko ste se bavili z mojim telesom, mi je izjavil. — "Bili ste v skrbeh, jelite?" je dodal z nasmehom. — "Za trenutek sem mislil, da boste pozabili na protistrup. Zagnali ste se proti telefonu."

— "Kako!" sem kriknil. — "Ali hočete reči, da... ste me videli! To je nemogoče! To je nemogoče! Telefon ni v tej sobi!"

— "Za vami sem hodil," je mrmral Konvi.

Glava se mi je zdela težka. Ali sem jaz iz uma, ali pa se Konvi blede. Pa vendar, kako neki ve, da sem skočil proti telefonu, ko sem namerjal poklicati policijo?

— "Pojdite ležat in spite", mi je zapovedal doktor. — "Ne skušajte razumeti. Jutri vam vse objasnim. Dotuže pa pozabite!"

Poskusil sem ga slušati, vendar borne urice spanja, ki sem ga mogel najti, so bile polne groznih prikazni in drugo jutro sem se izmušen predramil.

Dospel v laboratorij, sem ugovoril, da je bil Konvi že pred menoj. Tudi on ni bog ve koliko spal, mi je izjavil.

Nalik detetu, ki ima novo igračo, v slinčnih občutkih, je dobršen del noči stopal sem ter tja po svoji pisarnici.

Nemudoma je pričel razlagati, ki mi je dala več misliti nego kdaj prej. Lek je učinkoval, kakor se je nadejal. Ko je izgubil zavest, je takoj prišel k sebi v drugi obliki. Mojel je za menoj vsepoved in vidi je vse moje kretnje.

— "Pa vendar je bilo moje telo mrtvo", je nadaljeval Konvi, "ali popolna fizična smrt ga ni bila zadel, četudi so bile moje živne sile prekinjene. Moja kri se ni strdila, najsi je srce prenehalo utripati, in mrliška otrplost ni pritisnila."

— "Vsa znamenja smrti so bila vidna", sem mu pritegnil.

— "V podobnem primeru si mrliški opaznik ne bi pomisljal sestavit zaplisk o umrtju in imetnik pogrebnega zavoda bi truplo brez obotave sprejel!"

*

Bolj ko sem mislil o tem čudu — saj drugega imena ni za to — bolj sem se čutil očaran. Ker je pač doktor prišel s celo kožo iz preizkušnje, zakaj...

— "Konvi", sem mu rekel mirno. — "Tudi jaz hočem poskusiti!"

Najprej je bil videti malce presenečen, potem pa je prisrčno stisnil roki, kakor da sem močno zrasel v njegovem spoštovanju.

— "Taki moramo biti, dečko", je zaklical. — "Nisem si prav upal prosti vas tega, ampak močno me je imela, da bi mogel ponoviti poskus v drugi vlogi. Vi v kratkem — odide-te... in kadar se povrnete mi poveste, kaj ste čutili!"

Vendar pa sem bil malo nepokoren in dočim je Konvi pripravljaj brizgalico, sem razmišljal o strahotni izpremembi, ki je bila nastala v njem prejšnji večer.

Ko bi se poskušnja tokrat... ponesečila! Toda svojo bojazen sem ohranil zase in se namestiti na operacijski mizi. Začutil sem bolečino v podlaktu. Konvi je bil očividno zabodel igro vanj. Odločno sem obrnil obraz v stran in se zazrl v strop, koder je letela muha.

Začutil sem, da mi roka oteka pod pritiskom tekočine; ta občutek se je širil dalje in mikalo me je, da bi se počel hujati po rami, a sem se vzdrl. Pri vsem tem pa nisem u-

gotovil nobene premene v sebi. Muha je bial sedla na šipo, kjer se je grela na solcu. Medtem ko sem jo gledal, me je prešinil čuden občutek, občutek srečne mladosti.

Bilo mi je, kakor da mi je nekdan narahlo objela možgane. Prav nič ne prijetno ni bilo. Vprašal sem se...

Luči so mi švigale pred očmi, a zamižal nisem, četudi sem bil odreden. Zapreti trepalnice, to se mi je zdelo prenaporno. Luči so se dalje plesale pred menoj in bolj ko je temnela neposredna okolica ob meni, bolj so se isketale.

Zdajci, res! Kakor da je nekaj počilo v mojih možganih, ki so se mi na mah zazdeli potopljeni v led. Hotelo se mi je kričati, gibati, a nisem mogel...

Tedaj sem se izvil iz svoje zavestne okrepelosti in stal sem pred menoj in bolj ko je temnela neposredna okolica ob meni, bolj so se isketale.

Zdajci, res! Kakor da je nekaj počilo v mojih možganih, ki so se mi na mah zazdeli potopljeni v led. Hotelo se mi je kričati, gibati, a nisem mogel...

Tedaj sem se izvil iz svoje zavestne okrepelosti in stal sem pred Konvo, zamaknjenim pred mojim životom, čigar videz je bil strašanski.

V navodnih razmerah bi me bila izpreletela groza spriču takšnega prizora, če bi bil istinit; a v tem trenutku se mi je zdel kar se da naraven... Sicer nov, toda prijeten. Tega telesa mi ni bilo več treba in strašna stvar, ki je bila zlekjena po mizi, ni imela zame nobene koristi več.

Skušal sem govoriti s Konvo, pa nisem mogel izustiti nobenega glasu. Njegove oči so plašno buljile na moje zemске ostanke. Zdal pa zdaj mi je potipal žilo in zmajal je za glavo.

Opazil sem, da se mi je čeljust povesila in da je belina mojih oči prišla na mesto zenice in šarenice. Sveta nebesa! Ali sem bil za živa podoben temu stvoru!

Moj obraz je bil kot od bolečine skremžen, in vendar nisem čutil nobene. Hodil sem svobodno sem-tetja po čumnati, potem pa sem... oziroma moja podzavest — šel skozi zaprta vrata in stopil v sosednjo stanico.

Ko sem se vrnil, sem videl, da Konva razburjeno rokuje z brizgalico, vsebujočo protistrup, in v tem trenutku sem nekaj čudnega odkril: ko bi miglil, sem mogel iti, kamor se mi je hotelo. Zamislil sem se na ulico in mahoma sem stal na privozu, ki je držal mimo našega laboratorija.

Precje oseb je šetalo tod, a nihče se ni niti najmanj zmenil zame: saj me niso mogli videti.

Medtem ko sem taval po cesti, uživaje ta nepopisni občutek, me je mahoma prevzela omotica, tema me je vnovič ovila in...

Trepalnice so mi zapadle; s težavo sem jih privzdignil in skozi meglo sem opazil Konvo, sklonjenega nadme.

Ležal sem na operacijski mizi, v ušesih mi je šumelo in za nekaj minut me je obšel gnus. A skoraj sem se docela zavedel ter vstal, kakor da ni bilo nič... kakor da sem se prebudil.

V pretrganih stavkih sem Konvi povedal, kaj sem občutil, — oduševljen je bil.

— "Poskušnja je tudi tokrat uspešna!" je zaklical in mi skoro zmrvil dlani. — "Stvar se bo nadaljevala, našel sem, kar sem iskal, in najin izum bo izval prekucjo v svetu!"

— "Kako pa ga boste raztolmačili?" sem vprašal s slabotnim smehljajem.

— "Kako pa razlagajo elektriko, radij in Roentgenove žarke?" je odvrnil učenjak. — "Odkrila sva nekaj novega, to je vse, nekaj večjega nad vse drugo!"

Zares. Bilo je nevrjetno in vendar resnično; vedel sem, da tu ni nobene sleparije. Konvi je imel prav, ako je bil navdušen, jaz pa sem bil prav tako nestrpen, da bi oznanil veliko novico.

Ostanek dneva sva prebila v laboratoriju, kjer je moj učenik napolnil nekoliko steklenic s svojim serumom in z antidotom, čigar sestava se mi dosti ločila od eliksira.

Isti večer je Konvi zopet pokušal svoj proizvod na sebi in učinek je bil sliden: strašen razkorj se je vršila na operacijski mizi, za njim pa to, kar je Konvi imenoval po-

Tokrat sem počakal štirideset pet minut, preden sem ga poklical k sebi z nasprotnim sredstvom.

Vendar prebujenje ni bilo tako naglo kakor prvič in moral sem mu dati več dražil, prej ko se je osvestil.

Bil je bled in zdelo se mi je, da mu je groza prešinila obraz, ko je slednjič izpregledal. Nalikoval je človeku, ki se zbudi iz grozotnih sanj.

— "Kako se čutite, stričko?" sem ga vprašal, ko je kazalo, da bo mogel odgovorjati.

Obličje mu je bilo še zmerom prepolno in s težavo je govoril.

— "Končana sem videti!" je kliknil in uprl vame pogled, ki je po vsej priliki nekaj iskal pa daljini.

— "Končana! Videli ste ga? — Kje pa?"

— "Ne vem, kam sem bil šel", je strahoma mrmral Konvi; "ampak uverjen sem, da je bil to Končan; tukaj mora biti, v mestu. Prav dobro sem ga spoznal, potem... ste me nazaj poklicali. Vendar sem bil na varnem, saj Končan se me ni mogel dotakniti niti me videti!"

Konva se je nemirno ozrl proti oknu. Očividno je bil od sile razburjen in čeprav se mučni učinki drogve niso bili še doobora razpršili, si je zapalil svačlico ter jel razdraženo pušiti. Nato se je obrnil proti meni, rekoč:

— "Začniva še enkrat, hočete? Želim, da me Končan ne preseneti ne pripravljenega; dognal bom, kod hodi in kaj kani!"

Odgovoril sem mu, da bi bila druga injekcija, tako naglo za prvo, gotovo kvarna in da bi povzročila smrt. Konvi je priznal in ostal zadovoljen v temačne misli.

— "Pa mi vsaj dovolite, da vam je dam jaz", je naposled izpregovoril.

— "Kako pa bom mogel najti Končana? Nikoli ga nisem videl!"

— "Ali me razumete, da prosti svojega telesa lahko greste, kamor vas je volja, lahko vidite, kar hočete. Takoj vam opišem Končana in ako osredotočite nanj svojega duha, ga morate na vsak način zaslediti. Na tem načelu je zgrajen moj sistem. Končan je po moji vednosti edini možki na svetu, ki mu je kislina razjedla levo lice; majhen je, videti mu je, da je tujec. Videli ga boste, kakor sem ga jaz, ako mislite nanj. To je skrivnost mojega izuma. Le hitro, ležite na mizo!"

Nekam nerad sem slušal.

Konvi je urno pripravil raztopino in drugič sem si razgalil roko. Komaj sem utegnil pomisliti, pa sem že začutil bolečino od igle.

Moral mi je vbrizgniti jačjo dozo, ali pa bi se navadil na serum. Luči so mi zaplesale kakor prvič pred očmi, v ušesih mi je zvonilo, potem mi je bilo, kakor da so mi možgani v groznem sunku počili in motril sem svoje telo brez življenja. Svobodno sem bil.

Kaj mi je poprej Konvi povedal o tem možaku... možaku z brazgotinastim obrazom?

Doktor je gledal moj pozemski o-mot zlekjen po mizi. Ali bom mogel najti Končana namestu njega? Pokušal sem iti naprej po prostranstvu, usredil svojega duha na oris, ki mi ga je Konvi podal, pa se nisem mogel geniti. To je bilo čudno... Nekaj me je vlelo proti vratom laboratorija... in zdajci sem čul korake. Nekdo je šel po stopnicah! Pogledal sem Konvo. Vstal je in obličje mu je prebledelo. Strmel je proti durim, kot da bo sama smrt pritisnila na kljuko. Zaslišal sem trkanje.

— "Naprej!" se je oglašil Konvi natiroma in in drhte.

Vrata so se regnila in ob pogledu na moža, ki je vstopil, je Konva obupno kriknil:

— "Končan!"

Skrivnostni mož je bil tu! Za hi-

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko
Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

naročite ga pri

KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 West 12 Street
New York City

13. februarja:	Muenchen, Cherbourg, Bremen
14. februarja:	Saturnia, Trst
15. februarja:	Republie, Cherbourg, Bremen
16. februarja:	Minnewaska, Cherbourg
17. februarja:	President Harding, Cherbourg, Bremen
18. februarja:	Stuttgart, Boulogne sur Mer, Bremer
19. februarja:	Paris, Havre
20. februarja:	Majestic, Cherbourg, Bremen
21. februarja:	Westernland, Cherbourg, Bremen
22. februarja:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg
23. februarja:	George Washington, Cherbourg, Hamburg
24. februarja:	Berlin, Cherbourg, Bremen
1. marca:	Aquitania, Cherbourg
2. marca:	New Amsterdam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
3. marca:	Conte Biancamano, Napoli, Genova
4. marca:	Bergaria, Cherbourg
5. marca:	Roma, Napoli, Genova
6. marca:	Dresden, Cherbourg, Bremen
7. marca:	De France, Havre
8. marca:	Minnekabdo, Boulogne sur Mer
9. marca:	St. Louis, Cherbourg, Hamburg
10. marca:	America, Cherbourg, Bremen

12. marca:	Muenchen, Boulogne sur Mer, Bremen
14. marca:	Majestic, Cherbourg, Bremen
15. marca:	Minnewaska, Cherbourg
16. marca:	Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
17. marca:	Conte Grande, Napoli, Genova
18. marca:	Saturnia, Trst
19. marca:	President Harding, Cherbourg, Bremen
20. marca:	Aquitania, Cherbourg, Bremen
21. marca:	Paris, Havre
22. marca:	Lapland, Cherbourg, Antwerpen
23. marca:	Stadendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam
24. marca:	Leviathan, Cherbourg
25. marca:	Hamburg, Cherbourg, Hamburg
26. marca:	Berlin, Boulogne sur Mer, Bremen
27. marca:	De France, Havre
28. marca:	Olympic, Cherbourg, Bremen
29. marca:	Westernland, Cherbourg, Bremen
30. marca:	Europa, Cherbourg, Bremen (Prvič nov)
31. marca:	Augustus, Napoli, Genova
1. aprila:	Minnetonka, Cherbourg, Hamburg
2. aprila:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg
3. aprila:	George Washington, Cherbourg, Bremen
4. aprila:	Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanja na ogromnih parnikih:

PARIS 21. februarja; 21. marca (1 P. M.) (5 P. M.)
ILE DE FRANCE 7. mar.; 28. mar. (1 P. M.) (5 P. M.)

Najkrajša pot po Evrope. Vseko je v posebni kabini s vsemi modorami in udobnostmi — Pijača in slane francoske kuhinje. Izredno bliske cene. Vprašajte katerikoli pooblaščenega agenta.

11 STATE STREET, NEW YORK, N. Y.